

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników przedsiębiorstwa jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie. Pracownik przedsiębiorstwa traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec małoletniego przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik przedsiębiorstwa realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danego przedsiębiorstwa oraz swoich kompetencji.

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).*
- *Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)*

Standardy ochrony małoletnich, dostosowane do potrzeb, organizacji, charakteru i specyfiki przedsiębiorstwa, określają w szczególności:

- 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi, a pracownikami/właścicielem przedsiębiorstwa, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletnich;
- 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego
- 4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- 5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie do stosowania standardów, a także zasady przygotowania pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- 6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- 7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletnim i udzielenie im wsparcia;
- 8) sposób dokumentowania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego i zasady przechowywania dokumentów;
- 9) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 10) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- 11) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- 12) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Rozdział I

§1

Definicje pojęć

Użytym w Standardach pojęciom nadaje się następujące znaczenie:

1. **Pracownikiem zakładu/przedsiębiorstwa** jest osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy lub wykonująca usługi w zakładzie/przedsiębiorstwie na podstawie umowy cywilnoprawnej.
2. **Właścicielem zakładu/przedsiębiorstwa** jest osoba prowadząca działalność gospodarczą.
3. **Małoletnim** jest każda osoba/uczeń do ukończenia 18. roku życia.
4. **Opiekunem dziecka** jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
5. **Zgoda rodzica dziecka** oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
8. **Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich** przed krzywdzeniem to właściciel lub wyznaczony przez właściciela przedsiębiorstwa pracownik, sprawujący nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich w przedsiębiorstwie.
9. **Dane osobowe małoletniego** to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.
11. **Standardy** – niniejsze Standardy ochrony małoletnich stosowane w przedsiębiorstwie.

Rozdział II

§2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między pracownikiem/właścicielem podmiotu, a małoletnim

1. Przedsiębiorstwo prowadzi swoją działalność z najwyższym poszanowaniem praw człowieka, w szczególności praw małoletnich, jako osób szczególnie wrażliwych na krzywdzenie.
2. Przedsiębiorstwo uznaje swoją rolę w prowadzeniu biznesu społecznie odpowiedzialnego i promowaniu pożądanych postaw społecznych.
3. Przedsiębiorstwo podkreśla w szczególności istotność prawnego i społecznego obowiązku zawiadamiania organów ścigania o każdym przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletnich.
4. Przedsiębiorstwo zobowiązuje się edukować personel na temat okoliczności wskazujących, że małoletni przebywający w obiekcie może być krzywdzony oraz w zakresie sposobów szybkiego i odpowiedniego reagowania na takie sytuacje.

5. Każdy z członków personelu przedsiębiorstwa jest uprawniony i zobowiązany do udzielenia pomocy małoletniemu, w szczególności w sytuacjach, w których małoletni prosi o pomoc lub w związku ze stosowaniem niniejszych standardów stwierdzone zostaną okoliczności mogące świadczyć o krzywdzeniu małoletnich.

§3

Szczegółowe obowiązki pracowników przedsiębiorstwa

1. Pracownik/właściciel jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione, ale także sprawiedliwe wobec innych małoletnich.
2. Pracownik/właściciel postępuje w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji podejmowanego zachowania.
3. W komunikacji z małoletnimi należy:
  - a) zachowywać każdorazowo cierpliwość i szacunek;
  - b) słuchać uważnie małoletnich i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
4. Niedopuszczalne jest zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie bądź obrażanie małoletnich. Nie wolno krzyczeć na małoletnich w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich.
5. Pracownik/właściciel nie może ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
6. Zabronione są, zwłaszcza wobec małoletniego, wszelkie zachowania niestosowne. Obejmuje to używanie: wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach, zachowaniach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
7. Należy zapewnić małoletnim już na samym początku kształcenia, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć właścicielowi/osobom zatrudnionym w przedsiębiorstwie, mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
8. Zabronione jest: szturchanie, popychanie ani jakikolwiek inne działania, które mogłyby naruszać integralność fizyczną małoletniego.
9. Pracownik/właściciel nie może angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy dotykanie, które uznane byłoby za nieprzyzwoite bądź niestosowne.

§4

Bezpieczeństwo online

1. W trakcie odbywania przygotowania zawodowego/praktyki/stażu prowadzonych w przedsiębiorstwie osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a korzystanie z nich jest możliwe tylko w przypadku zgody instruktora praktycznej nauki zawodu/właściciela i pod jego nadzorem.

Rozdział III

§5

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

1. Pracownicy/właściciel posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków, zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich:
  - a. popełniono przestępstwo na szkodę małoletniego (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad małoletnim),
  - b. doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem (np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie),
  - c. doszło do zaniedbania potrzeb życiowych małoletniego (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
3. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę małoletniego przez:
  - a. osoby dorosłe (pracownicy, inne osoby trzecie, rodziców/opiekunów prawnych),
  - b. innych małoletnich.

Rozdział IV

§6

Procedury i zasady podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego

1. W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego właściciel przedsiębiorstwa składa zawiadomienie do organów ścigania. Sporządzana jest także karta interwencji (załącznik nr 1).
2. W sytuacji, gdy właściciel ma podejrzenie co do sposobu wykonywania przez opiekunów prawnych władzy rodzicielskiej, która obejmuje w szczególności obowiązek i prawo opiekunów prawnych do wykonywania pieczy nad małoletnim oraz do wychowywania małoletniego z poszanowaniem jego godności i praw oraz powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro małoletniego i interes społeczny, ma obowiązek zawiadomienia sądu o naruszeniu przez opiekunów prawnych sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej.

3. W przypadku, gdy właściciel w związku z prowadzoną działalnością wszedł w posiadanie informacji o popełnieniu przestępstwa w stosunku do małoletniego, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ściągania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.
4. W sytuacjach niecierpiących zwłoki zawiadomienie, o którym mowa w pkt. 1 może złożyć każdy z pracowników przedsiębiorstwa, a następnie powiadamia właściciela.
5. Stosowanie standardów następuje z uwzględnieniem wymogów wynikających z innych przepisów, zwłaszcza w zakresie ochrony danych osobowych a także z zachowaniem obowiązku zachowania poufności uzyskiwanych informacji.
6. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia przemocy wobec małoletnich przez osoby trzecie stanowi załącznik nr 2.
7. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia przemocy wobec małoletnich przez rodzica/opiekuna stanowi załącznik nr 3.
8. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia przemocy wobec małoletnich przez innych małoletnich stanowi załącznik nr 4.

§7

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku

1. Przedsiębiorstwo zapewnia ochronę danych osobowych małoletnich i opiekunów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Przedsiębiorstwo, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
3. Upublicznienie przez pracowników/właściciela wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu małoletniego) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

Rozdział V

§8

Zatrudnianie osób do pracy z małoletnimi

1. Każdą osobę zatrudnianą przez przedsiębiorstwo do prac związanych z edukacją, wypoczynkiem i opieką nad małoletnimi należy obowiązkowo sprawdzić, czy dane w/w osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja ds. przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

2. Sprawdzenie osoby w Rejestrze odbywa się poprzez wydruk wyników wyszukiwania osoby w odpowiednim Rejestrze, który następnie wkładany jest do akt osobowych osoby sprawdzanej lub analogicznej dokumentacji dotyczącej osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Rozdział VI

§9

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. Dokumenty dotyczące ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego, w tym protokoły, notatki służbowe, kopie zgłoszeń przechowuje właściciel przedsiębiorstwa w zabezpieczonym miejscu.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 podlegają ścisłej ochronie i tajemnicy, nie mogą być ujawniane innym pracownikom, ani osobom trzecim bez zgody właściciela przedsiębiorstwa.

Rozdział VII

§10

Postanowienia końcowe

1. Przegląd stosowania standardów ochrony małoletnich przeprowadzany i dokumentowany jest co najmniej raz na 2 lata.
2. Standardy dostępne są na stronie internetowej przedsiębiorstwa oraz w jego siedzibie.
3. Standardy opracowane są również w wersji skróconej - zrozumiałej dla osób małoletnich.
4. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko małoletniego:	
2. Przyczyna interwencji:	
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:	
4. Opis podjętych działań:	

.....
(data, podpis)

PODEJRZENIE PRZEMOCY WOBEC MAŁOLETNIICH PRZEZ OSOBY TRZECIE

Jeśli małoletni :

doświadcza **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu** (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie),
wykorzystania seksualnego, zagrożenia życia lub/i innych typów przestępstwa

doświadcza **jednorazowo innej przemocy fizycznej** (np. popychanie, szturchanie),
przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, osmieszanie) **lub innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- ! • **zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby go od osoby podejrzanej o krzywdzenie ;**
- **zawiadom organy ścigania**

- ! • **zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie ;**
- **przeprowadź rozmowę dyscyplinującą , a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę;**

PODEJRZENIE PRZEMOCY WOBEC MAŁOLETNIH PRZEZ RODZICA LUB OPIEKUNA

Jeśli małoletni:

doświadcza **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu** (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), **wykorzystania seksualnego, zagrożenia życia lub/i innych typów przestępstwa**

doświadcza **jednorazowo innej przemocy fizycznej** (np. popychanie, szturchanie), **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) **lub innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- ! • **zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie;**
- **zawiadom organy ścigania.**

- ! • **zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie;**
- **powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego.**

PODEJRZENIE PRZEMOCY WOBEC MAŁOLETNIICH PRZEZ RÓWIEŚNIKA

Jeśli małoletni:

doświadcza przemoc ze strony
innego małoletniego
uszczerbkiem na zdrowiu
(np. złamanie, zasinienie, wybite
zęba, zranienie), wykorzystania
seksualnego, zagrożenia życia
lub/i innych typów
przestępstwa

doświadcza ze strony innego
małoletniego jednorazowo **innej**
przemocy fizycznej (np.
popychanie, szturchanie),
przemocy psychicznej (np.
poniżanie,
dyskryminacja, ośmieszanie) **lub**
innych niepokojących zachowań
(tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- ! • zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie ;
- przeprowadź rozmowę z rodzicami /opiekunami małoletnich uwikłanych w przemoc.
- zawiadom organy ścigania

- ! • zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie ;
- przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę;
- w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom organy ścigania.